

Papež Benedikt agitira za mir.

Vse naj bo tako, kot je bilo pred vojno.

PAPEŽ PREDLAGA, NAJ DOBI NEMČIJA NAZAJ VSE SVOJE KOLONIJE. — OBNOVITEV BELGIJE, SRBIJE IN RUMUNSKJE. — SVOJE PREDLOGE JE POSLAL VSEM BOJUJOČIM SE DRŽAVAM. — PAR TOČK. — ANGLEŽI PRAVIJO, DA IMA NEMŠKI CESAR SVOJE PRSTE VMES.

Rim, 14. avgusta. — Papež Benedikt XV. je poslal vsem bojujočim se državam svoje mirovne predloge.

Papež predlaga zopetno obnovo Belgije, Srbije in Rumunske, ter predlaga, naj bi se rešilo vsa vprašanja glede Aljaško-Lotarinške, Tridenta, Trsta in Poljske — mirnim potom.

Papež stoji na stališču, da ne sme biti niti govora o kakih aneksijah oziroma vojni odškodnini, razen morda v slučaju Belgije in Srbije.

Nemčija naj zapusti zasedeno ozemlje v Franciji, zakar naj dobi vse svoje kolonije.

Prostost na morju, razoroževanje ter vstanovitve razsodišč, ki bo reševalo vse bodoče mednarodne spore.

Papeževi mirovni predlogi bodo objavljeni v četrtek.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Državni departement je dobil iz privatnih virov poročilo, da je stavil papež najbrže sledeče mirovne predloge:

- Splošno razoroženje;
- uredba vseh nasprotij potom razsodišč;
- prostost na morju;
- preprečitev gospodarskega boja po vojni;
- Nemčija naj dobi nazaj vse svoje kolonije, katere so ji zasedli zaveznički;
- centralni zaveznički se morajo odpovedati vsemu zasedenemu ozemlju;
- vprašanja glede Aljaške-Lotarinške, Trsta, Tridenta in Poljske naj se reši mirnim potom;
- začetek diplomatskih pogajanj med bojujočimi se državami.

Washington, D. C., 14. avgusta. — (Poročilo International News Service.) — Razni uradniki so izjavili, da je bilo nocoj v tujakšnem mestu vse prepričano, da bo sedanja situacija morda dovela do sklenitve miru.

Vse dosedanje mirovne pogoje in predloge je Washington odločno zavrnil, poročilo iz Vatikana pa vsi vpoštevaajo in kujejo iz njega velike nade.

Državni tajnik Lansing ni hotel o tej zadevi čisto nič razpravljati.

Washington, D. C., 14. avgusta. (Associated Press). — Mirovni predlogi papeža Benedikta niso prišli niti Združenim državam niti ostalim bojujočim se nepričakovano.

Tukaj je vse prepričano, da se bo Nemčija s svojimi zaveznički vred popolnoma zadovoljila s papeževimi predlogi ter da bo začela delovati v tem smislu.

Ameriška vlada bo morala na vsak način odgovoriti na papeževе mirovne predloge, dočim pravijo zavezniški diplomati, da bodo predloge zavrnil.

Najprej je dospelo sem samo neoficijelno poročilo glede predlogov, toda v popoldanski kabineti seji niso razpravljali o njih.

Oficijelno poročilo bo dospelo bodisi potom švicarskega, bodisi potom španskega poslaštva.

Vsi od prvega do zadnjega so prepričani o odkritosrčnem delovanju Vatikana.

London, 14. avgusta. — Sem je dospelo poročilo, da je omenjeno v vatikanskih mirovni predlogih, da morajo izročiti zaveznički Nemeem nazaj vse nemške zavzete kolonije.

Z eno besedo rečeno, bazirajo papeževi predlogi na "status quo ante bellum" (položaj kot je bil pred vojno), dočim naj se ves spor glede meja reši mirnim potom.

Uplivni londonski krogi pravijo, da ima pri takozvanih papeževih mirovni predlogih vmes svoje prste Nemčija.

Zavezniškim državnikom je že dolgo časa znano, da hočejo skleniti centralni zaveznički mir, potem katerega bi ničesar ne pridobili in ničesar izgubili, ampak da bi ostalo vse tako kot je bilo pred vojno.

"Status quo" mir bi bil nemški mir, torej mir, kateremu odločno nasprotuje predsednik Wilson in drugi ameriški diplomati.

V tem slučaju bi bile vse dosedanje žrtve zastonj. Dandaj se še ne ve, kakšen odgovor bodo dali zaveznički na papeževoto noto.

PAPEŽ BENEDIKT XV.

Francosko bojišče.

Angleži so v Belgiji napredovali. Blizje Lensa. — Nemci se umaknejo čez Steenbeke.

London, Anglija, 14. avgusta. — V ypreskem okrožju in pri Lensu so Angleži zopet napredovali. S svojim napadom na majhen del nemških zakopov v Flandriji so Angleži prisilili Nemece, da so se umaknili čez reko Steenbeke.

Nemci so večkrat dvakrat poskušali naskočiti angleške postojanke pri Laventie, pa se jim namera ni posrečila. V drugem naskoku se je Nemeem sicer posrečilo zasesti nekaj angleških zakopov, toda kmalu so se morali umakniti.

Posebno ljut je bil nemški napad, katerega so se vdeležile trstornije, pri Neuve Chapelle. Ta napad so odbile portugalske čete, ki so vjele večje število Nemecev.

Naši letalci so navzile hudemu sovražnemu ognju bombardirali nemške postojanke. Napravili so tudi mnogo fotografiranih slik. S strojnimi puškami so iz letal obstrelevali nemško pehoto na plamen in v zakopih. V zračnih bojih je bilo uničenih devet nemških letal, četvero pa je bilo poškodovanih.

Na celi belgijski fronti se nadaljuje vroči artilerijski boj. Večraj so Belgijci s pomočjo letal uničevalno obstreljevali nemške postojanke. Nemci pa so obstreljevali belgijske postojanke in prometne ceste in rabili tudi strupene pline.

Na več krajih ob Lensu Angleži nadaljujejo ofenzivo, da so v pomoč Kanadeem, ki se nahajajo v bližini mesta.

Ponoči so kanadske čete vdrle v hiše, iz katerih so Nemci streljali na prvo kanadsko četo. Nemci niso kazali velike odporne sile in je bil ujet samo en Nemeec.

Kanadei se sedaj nahajajo samo še 800 jardov od sredine mesta. Toda med kanadskimi in nemškimi četami leže v razvalinah hiše preko katerih streljajo Nemci s strojnimi puškami iz utrjenih hiš na nasprotni strani.

Pri Rheimsu so Francozi večraj vdrli na dveh mestih v nemške zakope. V Champagni so se vsi nemški naskoki izjalovili in Francozi so vjele večje število vojakov. — Bombardiranje se nadaljuje tudi v bližini Verduna.

Rusko bojišče.

Petrograd, Rusija, 14. avgusta. V zapadni Moldaviji se rumunska ofenziva uspešno nadaljuje. Avstriji in Nemci so bili pregnani iz Slanie; umakniti so se morali tudi z višin štiri milje južno od Groze Čti.

V smeri proti Fokšani je sovražnik po artilerijskem pripravljanju poskušal napredovati, toda vsak napad je bil odbit. Rusko-rumunski artilerijski ogenj je tudi preprečil napad na Makaimeni.

Ruske bojne ladje so v Črnem morju potopile dva velika turška parnika, polna bencina in 22 obloženih jadrnic.

Nemški letalci so metali bombe na železniški postaji v Nolodessoni in Sinjavaka.

Berlin, Nemčija, 14. avgusta. — Nemški vojni urad poroča, da Rumuni popuščajo vsled nemškega pritiska med rekami Trotus, Putno in Seretom.

Južno od Trotus so Rumuni v protinapadu zopet zavzeli izgubljeno zemljo; južno od Oituz in v dolini Casin pa s svojimi napadi niso imeli uspeha.

Blizu Pantziu so se razvili zelo vroči boji, v katerih so Rumuni imeli težke izgube.

London, Anglija, 14. avgusta. — Zakasnelo rumunsko poročilo opisuje boje pri Putni z dne 6. avgusta ter pravi, da so bili najhujši v celi vojni.

Ena avstrijska in devet nemških divizij, ki so vzdrževale rusko-rumunske napade skozi štiri dni in noči, so bile uničene ob obrambni črti. V bajonetnih bojih so imeli Avstriji in Nemci ogromne izgube.

Kerenjski pričakuje smrti.

London, Anglija, 14. avgusta. — Ruski krogi v Švici so prejeli iz Petrograda poročilo o Kerenjskem zdravju. Po tem poročilu je izjavil Kerenjski:

"Ne bom več dolgo živel. Podedovana in pridobljena bolezen sta žetli moje dni. Hiteti moram z delom, da rešim Rusijo in da storim, kar največ morem, predno odidem. Mir bi nas zdaj napravil za cebarje vaze, kar bi bilo huje kot biti vasil ruskega cara."

Proti Ljubljani!

Na soškem bojišču, 3. julija. — Danes zjutraj smo prekorčili Sočo pri Plaveh in smo splezali na vrh Kuka, katerega so Italijani zavzeli v maju v dveh dneh divjih in krvavih bojov. Pod Kanalom se Soča ostro zakrivi proti zapadu, pri Globni pa proti jugu in jugovzhodu in struga je poševna, tako, da je na strani proti Plavem globoka, na drugi strani pa plitva. Na tem mestu so Italijani početkom vojne postavili most.

Most, katerega so postavili v juniju 1915, je bil za Lahe za prihodnje prodiranje neobhodno potreben zato so ga branili z vso odločnostjo. Dokler so Avstriji imeli Sabotin, ni mogoče popisati trpljenja Lahov, ki so se nahajali v strelnih jarkih pod Plavem. Avstrijske postojanke so na Sabotinu bile takoj za njimi in obstreljevanje je bilo lahko. S Svete Gore, kake tri milje ob Soči navzdol, so tudi Avstriji streljali naravnost na slabe čolne, ki so tvorili most. Mnogokrat po več dni niso mogli vojaki na obeh bregovih občevati med seboj. Poleg tega pa so Avstriji z obraščanih grebenov hriba št. 363, Kuka in Vodice strojnih pušk sipali smrt med malo laško posadko. To je bilo trpljenje, katerega ni mogoče popisati.

Toda bilo je še huje. Po padcu Sabotina v avgustu 1915 avstrijski topovi niso več dosegli mostu, toda njihovi zakopi so obvladali laške, kajti nahajali so se nad njimi in po nekaterih krajih so si bili sovražni strelni jarki oddaljeni samo za nekaj jardov. Iz teh zakopov so Avstriji valili skale na Lahe; obisipali pa so jih tudi s krogli. Iz svojih zakopov so Avstriji napeljali jarke, po katerih je tekla v laške zakope umazana voda in blato. Avstriji so vpornili vsako sredstvo, da bi pregnali sovražnika. Smrad se je širil po laških zakopih, da se je človeku gnjusilo in vojaki so se morali menjati skoro vsak dan, kajti v teh zakopih ni bilo mogoče jesti. Toda Lahi so zdržali.

Te avstrijske postojanke so padle, ko je padlo v maju tudi predmostje pri Plaveh. Zavzete te postojanke kaže vso silo divje odločnosti.

Kot pritlikovec med dvema velikoma stopi Planina med vrhovi Kuka na jugu in Korada proti severu. Popoldne je in šrapneli eksplodirajo nad Vodiceami drugače je ozračje mirno.

Kakorhitro bo Gorica prosta avstrijskega ognja, bo mogoče prodiranje po težavni Vipavski dolini; Italijani bodo zavzeli Banjšico in Trnovski gozd, za katerim leži Ljubljana, važno železniško križišče, ki je za avstrijsko-ogrsko armado tako velike važnosti, da izgubijo Avstriji vso Istro. Trst in Pulj, kadar pade Ljubljana. Bolj kot kak poraz, bi padeč Ljubljano spraval Avstrijo na kolena. — (To so laške pobožne želje).

Gore onstran Soče so Lahi zavzeli sredi maja, in zdaj je na vrh Kuka mogoče po novi vojaški cesti, ki je vsekana v skalo, priti z avtomobilom.

Na videz Plave niso mnogo trpele. Toda, ako pogledamo hise od blizu, opazimo, da so preluknjane in stene razpokane, kajti v njih, razen vajakov, ni nikdo stanoval že dve leti. Naš avtomobil se je iz Plav obrnil proti jugu, na eni strani Soča, na drugi gore, skozi Zagoro, ki je v razvalinah. Tukaj so bili Lahi in Avstriji več mesecev tako tesno skupaj, da so stanovali v isti hiši; ločila jih je samo stena. Vsaka stranka bi bila lahko z dinamitom razstrelila steno, toda vsakdo je bil vesel, da je imel nekoliko zavetja.

V maju pa je artilerija razbila hise. Z višine se vidi, samo razvaline: rdeča zemlja in sivo kameenje. Sredi hriba se nahaja avstrijska trdnjava Zagomila, ki je bila posejana s topovi; zdaj pa imajo tam svoje utrube Lahi. Zakopov ni mogoče kopati, kajti tla so skalnata; zavetišče si je treba sezidati. Posamezni vojak si je obzidal prostor, da je komaj tako velik, da se more v njem vtiči. Od vseh strani pa odmevajo ameriški av-

Iz Washingtona.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Glasom načrta, o katerem razmišljajo danes tukaj, bo mogoče vsakemu izmed 687,000 mož, katere se je izžrebalo za novo armado, postati v gotovem času častnik. Vršilo se bo posebno vežbanje, slično onemu, potem katerega se vežba sedaj rezervni častniški zbor; oni, kateri bodo spoznani sposobnim, bodo dobili častniške naslove.

Vežbalna taborišča, kjer vežbajo častnike, ne bodo mogla dobaviti zadostno častnikov, ki bi poveljavali vjakom, vpoklicanim pod zastave, tekem prihodnjih dveh mesecev. Vsled tega so prišli na gori omenjeni načrt, da se namreč izbere častnike iz vrst vpoklicanih mož ter jih tudi primerno izvežba.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Uradniki živilske administracije so dali danes izraza svojemu zadovoljstvu, da se je potom kampanje za nastaljenje ameriškega trga naenkrat odrezalo tajne dovoze v Nemčijo in sicer v velikem obsegu.

Nadaljni korak bo, da se prepreči izstradanje naših lastnih zveznikov, kar bo mogoče storiti na podlagi vladnega načrta, da se kontrolira pšenični trg.

Definitivne korake za dejansko kontrolo pšeničnega trga se bo uveljavilo prve dni septembra.

Komisar Hoover je sklenil z nevtralnimi državami dogovore za pošiljate živilskih produktov in drugih komoditet. Tako se je naprimer obvezala nizozemska vlada, da bo dala na razpolago ladje za prevoz živil v Belgijo, za kar se bo dalo Holandski v povračilo gotovo količino živil. Tozadevni dogovor bo stopil v veljavo šele čez nekaj časa.

Potom takih dogovorov z nevtralnimi bo zelo olajšan prevoz živil iz Amerike v Evropo in sicer v roke zaveznikov.

Z ozirom na to pogodbo bo nizozemska vlada jamčila, da ne bo šla niti najmanjša stvar v Nemčijo in da tudi iz svoje lastne dežele ne bo izvažala v Nemčijo raditega, ker bo dobivala iz te dežele živila.

O sličnih dogovorih se je razpravljalo tudi z norveško komisijo, kateri načeljuje slavn raziskovalec Nansen, ter se glasi, da pogajanja hitro napredujejo.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Vsi zunanji uradi po celem svetu zasledujejo z največjim zanimanjem konference, ki se vrše med uradniki te vlade in delegati, katere je določil japonski cesar.

Japonska misija je dospela v nek zaliv ob Tihem morju, ter se nahaja na poti v Washington. Na čelu komisije je baron Kikojaro Išiji, eden najbolj odličnih japonskih državnikov. Spremlja ga več častnikov mornarice in armade.

Eden glavnih razvojev, ki jih pričakujejo, bo najbrže dogovor, potem katerega se bo Japonska obvezala, da podira stvar zaveznikov in da vrže na tehtnico svojo vojaško silo proti tevtonskim zaveznikom.

Glasom poročila članov Rootove misije se je Japonska tekom vojne zelo ojačila ter ima zdaj na razpolago armado dveh milijonov popolnoma izurjenih čet. Te čete so pripravljene za dejansko službo, kakor hitro bo odstranjenih par diplomatskih ovir.

V ruski situaciji je nekaj točk, vsled katerih se bo morala po naziranju diplomatov japonska vlada vendarle odločiti, da dejansko poseže v boj. Nemški cesar je sicer na vse načine prizadeva, da bi sklenil zvezo z Japonsko, a Japonska še ni premočila zadostno vse situacije in to prav posebno ne radi nestalnega položaja v Rusiji.

Mnenje nekaterih je, da pričakuje Japonska le sprejema gotovih predprijav na Kitajskem in sicer od strani Združenih držav in drugih sovražnikov Nemecev. Kakorhitro bo imela Japonska tozadevno zagotovilo, bo stopila aktivno na stran zaveznikov.

dri, ki vrtajo skale za bivališča. Na tem kraju so Avstriji izdelali dolg hodnik, v katerega je vodilo osem odprtini; zato so ga Italijani imenovali "votlina osmih ust".

Do danes so Lahi izdelali cele galerije, katere razsvetljujejo svetilke. Ko so Lahi po bombardiranju Plavj plezali po hribu, so jih Avstriji na tem mestu zavstavili s strojnimi puškami, kajti laška artilerija ni bila v stanju razbiti teh utrd. Dva dni so se bili ljuti boji, za te izdolgane ni slednjič so jih Lahi z velikimi žrtvami zavzeli.

Amerikanci v nemški armadi.
Kodanj, Dansko, 14. avgusta. — Nek Amerikaneec nemškega pokolenja, kateremu je bilo dovoljeno iti preko meje, pravi, da vojaške oblasti bodo poklicale pod orožje tudi ameriške državljane, ki se nahajajo že dolgo časa v Nemčiji, češ, da so izgubili ameriško državljanstvo.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko bi vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pisano vojno ujetnika, ker nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKNEB

40 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Dr. Janes Ev. Krek:

Slovinci

(Knjiga je bila tiskana začetkom sedanjeg vojne v Jeni na Nemškem. — Takoj, ko je izšla, jo je zaplenila nemško-avstrijska cenzura.)

— 000 —

Manj dobro razvite so industrijske kooperativne zadruge. V imenovanem letu jih je bilo le 29. Izmed teh jih je 24 vposlalo svoja poročila. Stevilo članov je znašalo 2136, dohodki 1,574,053 kron, dobički pa 29,065 kron.

Obstajale so štiri revizijske družbe, ki so ob istem času poslovale kot centrale: Zadruga Zveza v Ljubljani, ustanovljena 1889; Slovenska zadruga zveza v Ljubljani, ustanovljena leta 1907; Zadruga zveza v Celju na Štajerskem in ona v Gorici.

Hranilnice. — Prva slovenska hranilnica s pupilarno varnostjo je bila ustanovljena leta 1869 v Slovenjem Gradcu na južnem Štajerskem. Tri nadaljne hranilnice so bile istotako ustanovljene na južnem Štajerskem.

Prva slovenska hranilnica, ki je bila ustanovljena na Kranjskem, je bila Mestna hranilnica ljubljanska, ustanovljena leta 1869. Danes pa jih je že 17.

Za varnost depozitov jamčijo okraj ali pa občine. Depoziti so dosegli hvalevredno višino in koncem leta 1914 je bilo naloženih v slovenskih hranilnicah

na Kranjskem 65,963,338 K
na Štajerskem in v Trstu 10,171,236 K

Skupaj 76,134,574 K

Banke. — Izključno za vzdrževanje hipotekarnega in občinskega kredita služi Deželna banka na Kranjskem, katero je ustanovil kranjski deželni zbor. Zavod pa je pričel poslovati šele leta 1912. Kljub temu pa je imel koncem leta 1914 že 112,076,616 kron prometa, dočim je znašal rezervni fond 104,828 kron.

V pospešitev trgovskega in industrijskega gibanja služita poleg kooperativnih zadrug dva zavoda, ki sta banki v prave pomenu besede: Ljubljanska kreditna banka, ustanovljena leta 1900 in Jadranska banka v Trstu, ustanovljena 1905.

Prvi zavod je imel koncem leta 1912 akcijskega kapitala 8 milijonov kron in rezerve so znašale nad 800,000 kron. Banka ima svoje podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Jadranska banka, ki je imela koncem leta 1912 istotako osem milijonov kron akcijskega kapitala, ima svoje podružnice v Dubrovniku, Kotorju, Metkoviću, Splitu, Sibeniku, Zadru, Opatiji in Ljubljani. Dividende l. 1912 so znašale šest in pol odstotka. Banka podpira nadalje parobrodarstvo ob Litoralu in Dalmaciji.

Razven imenovanih dveh narodnih bank posluje v Trstu in Ljubljani še veliko podružnic drugih tujih bank.

Promet. — Trgovina se giba v glavnem po črtah, katere je odkazala narava sama. Važnosti teh naravnih črt ne zmanjšajo izpopolnitve moderne tehnike, ki so deloma odpravile terenske težkoče.

Ena črta vodi iz Mariborja, skozi Celje, preko Ljubljane in Krasa proti Trstu in Reki. Druga črta uporablja doline Zilice in Kanala na Koroškem. V zvezi pa je z dolino, ki se razteza po gorenjem teku Save.

Četrta Ljubljana-Zagreb je zelo velike važnosti in še večjo znamenitost ji daje črta Ljubljana-Karlovec na Hrvaškem, ki tvori del črte Dunaj-Dalmacija, o kateri se je v zadnjem času veliko govorilo.

Druga črta, ki je popolnoma nova, je ona Karavank, ki vodi iz notranjosti Koroške kljub vsem naravnim zaprekam proti Trstu. Kot prometna črta na Štajerskem, Koroškem in Tirolskem služi črta Maribor-Franzenfeste, ki sledi teku Drave.

Središča prometa. — Največji kraji leže v centralnih točkah prometa, ki so obenem tudi središča industrije, kajti te centralne točke imajo na razpolago dobre komunikacije. Najti je le redke izjeme, kjer je kak naravni dar povzročil stvaritev velikega kraja kot je naprimer Idrija ali kjer je velika vodna sila ugodna za ustvarjenje večjega kraja in to kljub slabi zvezi kot naprimer v Trzinu.

Na Koroškem imamo dva trgovska središča: Beljak in Celovec. Na točki, kjer križa Drava veliko črto Dunaj-Trst, se nahaja na Štajerskem Maribor, kojega okolica je popolnoma slovenska. Celje je ostalo majhno mesto in istotako Ptuj.

V naprej določeno središče Kranjske pa je Ljubljana, ki šteje 50,000 prebivalcev.

Ljubljana pa je obenem intelektualno in moralno središče slovenstva. Vse trgovske črte, ki vodijo preko dežele, se tukaj združujejo. V Ljubljani je najti veliko industrijo, obširno trgovino in mestu je zagotovljena lepa bodočnost.

Noben drug kraj v tej deželi se ne more primerjati niti iz daleka z Ljubljano. V celi deželi ni nobenega drugega mesta, ki bi šlo 10,000 prebivalcev. Samo en kraj je, ki ima več kot 5,000 prebivalcev, namreč Idrija.

Večja bodočnost pa se obeta Jesenicam, Novemu mestu ali mogoče Postojni na Notranjskem, kjer je najti svetovnoznano Postojnsko jamo. Imenovati je nadalje Kranj, Škofjeločko, Kamnik in Vipavo.

Na točki, kjer se soška dolina družijo z vipavsko, se nahaja Gorica, ki šteje 31,000 prebivalcev. Prebivalstvo mesta je na polovico slovensko, dočim je okolica čisto slovenska.

Pustošenje gozdov.

V zadnjem času se je pričelo pustošenje gozdov nad Šiško kar na debelo. Pasejo se črede konj kar vse napretek, žanje se trava in kosi strelja, pri čemer se pokončajo v goščih skrite smrečice, sekajo se veje in tudi drevesca, odnašajo se čer jarko naprav-

ljeni mostiči in njih ograje. Pustošenje teh ljudi je naravnost neverjetna: Podirli so stebrišče s svarišnimi napisi, jih odnesli ter pokurili. Tako in enaka opustošenje povzročajo mestni občini, ki je lastnica teh gozdov, ne malo škodo. Čas je, da merodajni krogi energično posežejo vmes.

Ali se je nemški narod zavzemal za mir?

Bi je nekoč čas, ko se je ob vsaki mizi slišalo naslednje besede: — Ne verujem, da bi si nemški narod želel vojne; bili so to le kajzer in pruski militaristi.

Mr. William Archer pa je zbral nekako 500 izjav in izrekov nemških državnikov, duhovnikov in vzgojiteljev, iz katerih je razvidno, kaj se je učilo nemški narod pričakovati od vojne. V naslednjem hočemo navesti par izjav, katere se je vzel iz nemških knjig in pamfletov, priobčenih pred letom 1914:

— Ničesar ni bolj nemoralnega kot razmišljati in govoriti o vojni kot o nemoralni stvari. "Vojna je mati vseh dobrih stvari" (Empedokles).
.... Ničesar pa ni bolj moralnega kot je kolektivni egoizem, samo-ohranilni instinkt narodov. — E. Hasse.

— Vojna je najbolj vzvišeno in najbolj sveto človeško delovanje. Tudi za nas bo napočila neki dan velika, vesela ura bitke. Globoko v nemških središčih pa mora živeti veselje do vojne in hrepenenje po vojni.
— Otto von Gottberg, v "Wochenchrift fuer die deutsche Jugend" z dne 25. januarja 1913.

— Napore v smeri proti odpravljenju vojne se mora označiti ne le kot bedaste, temveč tudi kot nemoralne in treba jih je označiti kot nevedno človeškega plemena.... Slabi narod naj bi imel iste pravice do življenja kot močnejši in krepki narod. Cela ideja predstavlja smelo omejevanje ravnih zakonov razvoja. — General V. Bernhardt.

— Ničesar drugega ni kot fanatizem pričakovati velike od človečanstva, ko je enkrat pozabilo vojvaje vojne. Za sedaj ne vemo za nikako drugo sredstvo, potem katerega bi se moglo surovno energijo tabora, globoko, neosebno sovraštvo, hladnokrvnost umora z mirno vestjo, splošno strogost sistema v razdeljanju prenesti tako silno in gotovo v živčno oslabilen narod kot se zgodi do poton vsake velike vojne. — Kulturo se ne more na noben način izbežati strasti, zlobe in hudobije. — Fr. Nietzsche.

— Kateri možje kipe najvišje kvišku v zgodovini naroda? Katerih se oklepa nemško srce za najbolj vročo ljubeznijo? Goethe-ja? Schiller-ja? Wagner-ja? Marx-a? Ne, nikakor ne, — temveč Barba rose, Velikega Friderika, Bluecher-ja, Moltke-ja, Bismarcka, to je trdih mož krvi. Njim, ki so žrtvovali na tisoče življenj, se bliža duša naroda z največjo ljubeznijo, z naravnost obožujočo hvaležnostjo. Oni so namreč storili to, kar bi mi morali storiti sedaj.... Naše najsvetejše daritve pa se plačuje tem titanom krvavih dejanj. — Dr. W. Fuchs v "Die Post" z dne 28. januarja 1912.

— Preko vsake sence dvoma je dokazano, da je redna vojna (der regelrechte Krieg) ne le z biološkega in resnično kulturnega stališča najboljša in najbolj plemenita oblika boja za eksistenco, temveč da je od časa do časa absolutna potreba za vzdržanje države in družbe. — Dr. Schmidt na zborovanju Vse-nemške lige v Berlinu, v oktobru 1912.

Tako so se torej izražali voditelji nemške misli in možje, ki so zavzemali visoko stališče na tem ali onem polju. Vselej tega je jasno, da ni sedanja vojna edinele povzročena po nemškem militarizmu in kajzerju, temveč da si jo je želel celi nemški narod, katerega se skozi generacije namenoma vzgajalo v teh mislih. Naravni okrutosti in brezobzirnosti, ki sta lastni nemškemu narodu, je prišla na pomoč še država, ki je pospeševala tako razpoloženje med narodom, kajti tem potom je upala največ izbiti zase.

Sedanja vojna ni vojna med kralji, temveč vojna med narodi in dokler ne bo nemški narod popolnoma poražen, dokler se mu ne izbije iz glave njegova krivičnost,

ne bo mir na svetu. Zavezniki pa so sedaj na najboljšem potu, da to tudi v resnici izvrše in v njih sklepu, da uničijo nemškega zna-ja, bi jih ne smela omajati nobena stvar. Na nemškem narodu pa se bodo najbrž izpolnile svetopisemske besede: — Kdor seje veter, bo žel vihar.

Nove iznajdbe.

Nek Francez je izumil glasilno vilice, na katere ne upliva temperatura in ki so raditega natančne vsgrlo vseh pogojev.

Nek kemik je iznašel, da se moč drožja neizmerno zviša, če se ga za kratek čas izpostavi ozonu, to je neki vrsti kisika.

Nek mož v Clevelandu je izumil pripravo, s katero se zmanjša roptanje bisalnih strojev.

Iznašli so posebno pripravo v obliki skrivljenega glavnika, s katerim morejo matere same striči lase svojih malih.

Avstralske bele mravlje imajo posebno slast na svince, s katerim pokrivajo in izolirajo kable. Telefonskim družbam so narasli vsled tega nepričakovani stroški.

Neka električna pekarna v Torontu, Kanada, proizvaja na dan skoro 3000 hlebov kruha.

Tržaški dnevnik "L'Eco del Litorale".

ki je glasilo furlanske ljudske stranke, bo prinašal vsak ponedeljek s privoljenjem vojnega ministrstva seznam imen italijanskih (iz kraljestva) ujetnikov, kakor tudi vesti, ki bi jih zanimalo.

Kje je premaganec?

Uvedba mlinskih kart na Kranjskem.

Deželni odbor kranjski je spričo dejstva, da so se po nekaterih političnih okrajih uvedle že mlinske karte, odposlal na ministra za ljudsko prehrano sledečo brzojavko: "Uvedba mlinskih kart je v raznih okrajih na Kranjskem, zlasti prav v zadnjem času v novomeškem in črnomeljškem okraju povzročila med kmečkim prebivalstvom največje razburjenje. Uvedba mlinskih kart bo gotovo na kmetijsko pridelovanje skrajno neugodno vplivala. To pridelovanje je itak nazaduje ne le spričo mobilizacije moških delavskih moči, nego prav posebno radi nezmožnosti rekrutacije in pretiranih omejitev prehrane kmetijskih težakov. Uvedba mlinskih kart pomenja najhujšo omejitev prehrane za kmečko prebivalstvo, ki mora posebno težko delati. Bati se je najhujših posledic, ki jih bo taka omejitev kmečke prehra-

ZELODCNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko uspešno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški.

Želimo tudi, da se seznanite z našim uspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastoj.

Pišite že danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih morali znati vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ničvredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je kavičipod k zdravju, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trčite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštino, da dobimo pisno o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,
S. 1100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zadurj in poštino pristo.

Ime in priimek

Stev. in ulica ali Box

Mesto

Država

Importirane Franz Lubasove harmonike

so rasprodane. Imel bom zalogo soper po končani vojni, ter se za poznejše rojakom priporočam. Kupujem, prodajam in popravljam stare rabljene harmonike po dogovoru; izdelujem nove KOV-ŮKE po \$6.00 ter nove mehove od \$6.00 do \$10.00. Delo trpežno in sancaljivo.

Alois Skulj,

323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

ne imela. Varujoč po svoji dolžnosti deželno-kulturne interese, protestuje kranjski deželni odbor najodločnejše zoper uvedbo mlinskih kart na Kranjskem in prosi, da se dotična odredba kranjske deželne vlade preklicše." — Ob enem se je deželni odbor obrnil prošujo, da stori v tej tako važni zadevi potrebne korake, na Jugoslovanski klub z nujno imenovanje. Za dvornega svetnika je imenovan deželnosodni nadsvetnik dr. Andrej Sanein v Trstu.

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali znancev, KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinjstvu itd. KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prijatelja ali znanca, KADAR želite dobiti posestvo, farmo, lote, hišo, po-hištvo, trgovino itd. KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinko itd. KADAR želite objaviti društvena naznanila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpripriljubljenjši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol milijona (4,500.000) iztisih in je torej najboljšje sredstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane \$1.00	Enkratno iskanje dela stane \$0.30
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane \$1.00	Enkratna objava ženitve ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane \$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane \$1.00	Enkratno društveno naznanilo stane \$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglaših. Naročilom je poslani vselej tudi denar.

NASLOVITE NA:

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejememo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vspevsod dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali p-laročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri-naročilih po pošti.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.

JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POBOTOVNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.

JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

ZDruževalni ODBOR:

UDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, Stk. Yda. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vai dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ostralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Zlatarjevo ziato.

Historična povest iz 16. stoletja.

Spisal Avgust Senoa.

(Nadaljevanje).

Čez nekaj časa se prikaže Dora, čila in lepa. Črni liti sta ji padali po modri majki, a na prsi se je belil snežen predpasnik, o- koli vratu pa je nosila šest vrst rdečih korajev.

"Kaj ste zapovedali, oče?"

vprišala očeta.

"Odprti omari in mi prinesi ti- sto srebrno čašo za gospoda Zrinjskega."

Takoj odpre dekle omari, od- vije iz platnenega omota veliko in pozlačeno čašo ter jo postavi na stol.

Čaša je bila izvršena v podobi velike lilije. Na eni strani je bila ploščica, a v nji sredi venca iz ro- z izrezana dva grba; dve orlovi krili in grad s stolpom, grb Zrinjski, a zraven jelen na kolosih, grb Bakačev. Pod grboma je bil izre- zan podpis: "Juriju knezu Zrinjs- kemu in Anki knežici Erdedjski daje in poklani občina zagreška. L. 1576." Na drugi ploščici je bil izre- zan bog Himen, kako vodi bo- ga ljubezni po venca iz cvetja.

"Optime, optime, eximie (vrlo dobro, izvrstno), mojster Peter!"

zaključuje sodnik presenečen, da se mu je tresel podbradek. "Vidi se da ste mojster."

"Zares fino, mojster!" potrdi stari Arbenas.

Gospod Salković se nagne nad čašo in pomeri z enim očesom na dno, kakor bi hotel pomeriti, ka- liko vinske rose bi se dalo naliti v to srebrno lilijo.

"Zares", izpregovori kaplan in pogleda proti Krupicu, kateri je ponosno se smeje gledal svoje de- lo, "zares, to je prava čaša lju- bezni in rdeči ustni velemogoče Anke Erdedjeve se ne bodeta malo nasladili, ko bodeita pili iz te srebrne lilije zlato ambro- zijo."

"Ali se vam ne zdi, gospodična Dora, da bi si tudi vi osladili usni z zlato kapljico iz srebrne ča- še, kadar vas bog Himen pokliče v svoj hram, ali če rečem bolj jas- no, kadar se omožite?" obrne se rdečelasi notar proti zlatarjevi hčerki.

Dekle obledi, kakor bi se česa domislilo, ali kmalu se zave in ži- vo odgovori Kaptoloviću:

"Oprostite mi, gospod modri notar! Naše ženske glave ne raz- umejo teh modrih historij in mo- ja pamet je pobrala iz vašega go- vora le nekaj besed, kakor tudi slepa kokoš včasih nagde zrno. Če ne bo na moji svatbi vino preki- slo, tedaj mi bo že osladilo usta."

Ali iz srebrne čaše ga nočem sr- kati; za nas mestna dekleta so do- bri ti majolasti vrči. Ne spodobi se gizdavost, ker je pred Bogom greh."

"Glej jo, glej, Doro!" nasmeje se kaplan. "Kje si dobila takšen ani brus, da imaš tako oster jezi- tek?"

"Veste kaj?", zakliče Teletič, "posvetimo čašo; mi smo jo ku- pili, čemu bi je ni ne posvetili?"

"Bene dixisti (Dobro si re- kel)!" meni kaplan nekako na- vdušeno in nalije najboljšega vi- na v srebrno čašo.

"Bog živi mojstra!" dvigne sodnik čašo in jo izpije, a za njim kaplan.

Prisla je vrsta na Kaptolovića.

"Gospodična Dora, srknite!"

"Hvala, ne pijem vina."

"Ali srknite samo."

"Če že zares moram, pijte te- daj najprej vi, gospod notar. Jaz bom pila za vami, da ustrežem va- ši želji."

"Tako naj bo!" potrdijo vsi. Kaptolović odpije in za njim nekoliko Dora.

"No, kaj mislim?" vpraša no- tar Doro.

"No, kaj misli?" ponove vsi.

"Vaše gospodstvo — a ne za- merite mi — vaše gospodstvo mi- si, da ste najpametnejša glava v vsem Zagrebu."

"Ha, ha, ha!" udarijo vsi v krohoten smeh.

Dokler se je mestna gospoda tako veselila pri gospodarju Pe- trju Krupicu, sedela je teta Mag- da kakor navadno v svoji leseni kolibi. Bil je lep ter jasen popo- dan in starka se je solnčila kakor kakšna gasčarica. Večkrat je za- zevala in med zavezanjem prikri- la usta, večkrat pa je tudi pogni- la kakšno sitno muho.

Na trgu ni bilo nikogar, ljud- stvo je bilo v cerkvi pri večerni- cah, samo na spodnji stopnici je sedel velikan Miloš Radak, a po- leg njegja je ležala zvesta puška. Takrat se ni počel z junaskim o- pravilom; z nožem je obrezoval rebro, a k mesu je prigrizoval ko- lač iz Magdine peči. Malo se je brigal, kaj se godi okoli njega.

Nakrat umolknejo orglje. Iz cerkve izhajajo ljudje. Prvi pri- deta iz cerkve Frejevka in Safrani- čka, a za njima se prikaže dol- gin Jurij Garue.

"No", oglesi se Frejevka in se ustavi pred Magdino kolibo, "strie Jurij, vaš slavni mestni urad bi pač lahko popravil ta ste- ber."

Čevljarica pokaže na nizek, ši- rok kamenit steber, ki je stal pred cerkvo in bil še pol razrušen. Tu- di trava je že rasla po njem.

"Lahko bil!" odgovori hladno- krvno mestni božnar, kopaje po čepih svoje sarkije.

"Pa čemu ga ne popravi slavni magistrat?" vpraša tudi Safrani- čka in odmikuje z glavo.

"To ve najbolje slavni magi- strat!" odreže se Garue.

"Ali čemu so ga postavili naši predniki? Čemu?" ujeđa se jezi- ljivo čevljarica Frejevka.

"Naši predniki so ga postavili zato, da se vse ženske, ki nimajo pred svetom sramote in studa ter se prodavajo vsakomur, stavijo javno na ta steber in tako ostrano- tijo pred vsem plemenitim me- stom", raztolmači z jeznim gla- som Garue staro odredbo.

"A! Vidite! Zato?" začudi se Frejevka. "Pa mislite vi, strie Jurij, da nima Zagreb več te žen- ske kuge? Ali mislite, da so vse Zagrebčanke čiste kakor belo platno? Ali mislite?"

"Ihm", odklekja si Garue, "to ve že slavni magistrat."

"To vem tudi jaz, dragi Jurij, slišite, tudi jaz! Mnogo je nagiz- danih in pobožnih deklet, katera sodi svet le po zunanosti, a niso drugega kakor črvena jabotka. Pa tudi stark je mnogo, katera bi ljudje postavili pod steklo na oltar, a katerim je resnično sam- vrag otepel dušo s svojim kosmat- nim repom. One so hudobne, stru- pene zapeljivke, ki skrivaj vodijo plemenitask mladeniče in mestna dekleta k sestankom. Pazite, dra- gi Jurij, ker star pregovor pravi, da tiha voda močno dere."

"Da, da, tiha voda močno de- re", pritrdi kinaje Safranička.

"In jaz jih poznam, dobro jih poznam in rečem: Na steber ž- njimi, da, na steber; naj svet ve, kakšne so te svetnice! — Kaj pa vi rečete, teta Magda?" obrne se Frejevka k starki, ko vidi, da se je bilo zbralo precej ljudstva o- koli nje.

"Jaz? Nič — pustite me pri mi- ru!" odgovori Magda.

"Nič? Res nič? Ha, ha! Naj sem pri miru? Pa ravno nočem!"

zakrohče čevljarica in udari z dlanjo ob dlan. "Poslušajte, ljud- je, poslušajte in čudite se! V na- šem mestu je stara svetnica, o ka- teri je mnenje, da ji je sam sveti Peter boter, da je skrinja miru, ali v resnici je sam pravi vrag — Bog mi odpusti grehe — njen bo- ter; ona je stara čarovnica, ona je skrinja pravega nemira. Tudi je v našem plemenitem mestu dekle, o kateri je mnenje, da je bela kakor sneg in krotka kakor mačja dušica, a ona je črna kakor ogelj."

"Da, smrdljivi dren je!" pri- pomni Safranička.

"Vidiš! Vidiš!" meni Garue.

"Da, da, in o njej ne ve slavni magistrat nič! In ta starka po- učuje mlado, a mlada se objema in poljubljuje — in Bog ve, kaj š- — z mladim Gregorijancem, s si- nom onega Antikrista, ki je nam ukradel naš lepi Medvedgrad. In ta starka je — ha? Kaj mislite? — naša sveta Magda in dekle je Krupičeva Dora, da, Dora! Fej, fej, fej!" in Frejevka pljune na tla. "In me poštene meščanke naj trpimo kaj takega!"

"Mi ne trpimo!" oglesi se jez- na množica.

"V našem mestu?"

"Z Gregorijancem!"

"Dora?"

"Ta Hilja!"

"Na steber z Magdo!"

"Na steber z Hiljo!"

Magda se strese v jezi in lice ji žari.

"Oh, ti hudobna zgaga! Sto- krat bujša si kot vse one, ki so kdaj stale na tem stebru!" zakri- ča Magda.

"Hu, strela! Jaz sem taka — jaz, meščanka, ki ima svojo hišo, kateri je mož vpisan v rokodelski zadrugi! In ljudje še gledate in dopuščate to?" obrne se zdivia- na čevljarica proti množici.

"Na steber z njo! Na steber!" kriči množica.

In jata naskoči kolibo. Kame- nje, blato, pesek pada kakor dež proti kolibi. Starka začne moliti ter se stiska v kot, ali množica je vedno besnejša — ubiti hoče Magdo.

"Na stran, malopridneži! Sicer — pri svetem krstu — zmečkam vam lobanje s kopitom onaje pu- ške!" zagrmí Radak, skoči pred kolibo in dvigne svojo ogromno puško nad množico.

Oči se mu svetijo kakor divje- me mačku, brke se mu šopirijo prelude jeze, a razgaljene prsi se mu burno dvigajo.

Jata se umakne.

"Na stran, rečem še enkrat! Kuga naj vas vzame! Afie ste bo- že otvari, ali ste ljudje? Živina ste, nečarna živina! Kaj vas briga ta revna starka? Kaj vam je sto- rila, da jo hočete ubiti kakor pi- šče? Izpraznite ta kraj, vama sta

Zastoni

čaj za poskušajo.

IS ČUBODELNI RASTLIN savsana an- tioksidativna zdravila iznajdi PATRIJOTI. MOLINGER MEDICINE CO. 21 Molinger Building, 14 East Park Way (N. S.) Pittsburgh, Pa.

me požre črna zemlja; kdor se do- takne žene, iztremem mu dušo iz grla!"

Za malo časa se umakne jata pred strahovitim velikanom, ali kmalu se zopet ojunaci, ko vidi priti več stražnikov.

"Ali kaj se ima vmešavati ta Srb v naše zadeve?"

"Doli z njim!"

"Pobijte ga!"

Na Radaka se vsuje kopa ka- menja. Kamen mu odnese klobuk. Toda kakor burja skoči junak v jato, pograbi prodajalničarko Sa- franičko za tilnik in jo liki ščitni drži z močno desnico proti ljud- stvu v zrak. Žena se otepa v zraku kakor privezana žaba, a lice ima rdeče liki kuhanemu raku.

V množici je krika, vika, smena in kletve obilo.

"Dobro dan, Safranička! Zdaj se lahko gugate brez gugalk."

"Ubijte Srba!"

"Glej vraga! Debela kramarica je lahka kakor pero!"

"Visi v zraku kakor lesení an- gel nad velikim oltarjem!"

"Po glavi mu dajte, vrazjemu človeku!"

(Dalje prihodnjiš).

Živilska kontrola.

Washington, D. C., 12. avgusta.

Živilski kontroler Herbert C. Ho- over je danes objavil svoj načrt za kontroliranje pšenice, moke in kru- ha. Ta načrt je ratančen in opre- sen. Tu navedemo nekaj poglavit- nih točk:

1. Energično postopanje z vsi- mi živali, ki bi imeli več pšenice, ali moke v svojih zalogah, kakor pa je rabijo v svoji normalni trgo- vini.

2. Postaviti se mora za vso de- lo stalna cena in ako treba, se bo zaplenil ves letošnji pridelek in se bo določila cena za konsumente.

3. V različnih žitnih skladiščih se bodo ustanovile administracije za živila.

4. Doba za držanje pridelka v skladišču se mora omejiti na 30 dni, ako se ne prosí za posebno dovoljenje za daljši čas.

5. Odprava špekulacije na ta na- čin, da si morajo vsi mlini in eleva- torji z uporabo več kot 100 čevljev, pri vladi poiskati dovoljenja.

Ta odredba stopi s prvim sep- tembrom v veljavo in Hoover me- ni, da se more določiti za celo leto stalna cena.

Napad nemških letal na Harvich.

Nemške zračne bojne sile so za- dale vreleem angleše sile nov, te- žak udarec. Pri napadu je šlo zdaj za glavno oporišče in skrivališče angleškega glavnega brodogra. Dne 4. julija dopoldne ob 8. uri so pri- letela nemška letala nad Harvich; v trdnjavo in v vojno pristanišče so vrгла veliko zažigalnih in raz- strelilnih bomb. Velika bojna leta- la so velikokrat zadela arsenale, tabore lop, ladjedelnice in poprav- ljalnice, letališče in več bojnih la- dij. Ker se je dobro videlo, se je lahko natančno opazovalo, kam so padale bombe. V ladjedelnicah je nastal velik požar, ki so ga še do- lo go opazovali, ko so se vračali. Vo- jaška sovražniku zadana škoda je znatna. Poročevalska sovražna slu- žba je zdaj boljše delovala. Pred izlivom Tenze je sprejel skup- ne letal močan obrambni ogenj. — Angleške sovražne pomorske bo- je sile, ki so bile zasidrane pred vzhodno obaljo so nam sledile s streljanjem med celina nadaljnim poletom. Posebno močno so strelja- li nad Harvichom. Nad trdnjavo so se vneli številni zračni boji s so- vražnimi letalci, ki so se dvignili na obrambo. Boji so izpadli brez uspeha za sovražnika. Naša letala so se vrnila v naravnostni progi 150 km čez morje. Pri Zeebrugge so čakali novi sovražni bojni letal- ci postaje Duenkirehen skupine brambnih letal, a tudi tu ni sovra- žnik uspel v posameznih bojih, ki so se uneli. Vsa nemška letala so se vrnila nazaj v svoj dom.

Eksplozija na Angleškem.

London, Anglija, 10. avgusta.

V nekem vzhodnem londonskem predmestju se je sinoči pripetila v kemični tovarni velika eksplozija, nakar je nastal požar, ki je uničil naprave. Mnogo žensk in moških je izgubilo življenje, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Do zdaj so poteg- nili izpod razvalin 13 ženskih trupel. Na policijske postaje in bolni- šnice so prinesli veliko število ranje- nih. Iskanje za ponesrečenimi se nadaljuje.

Stavka na Španskem.

Pariz, Francija, 12. avgusta.

Iz Madrida se poroča, da so želez- niški uslužbeni v Kataloniji spo- ročili španski vladi, da se namera- vajo pridružiti stavki železničarjev severnih železnic in imajo namen vstaviti ves železniški promet na Španskem.

Drugo madridsko poročilo pa pravi, da je notranje ministrstvo naznanilo, da brzojavi poročajo s severa, da se železničarji ki so v petek zastavkali, vračajo na delo in da je ministrski predsednik Da- to izjavil, da se je stavka ponesre- čila ter rekel, da je dala vlada stav- karjem 24 ur več časa, da se brez- pogojno vrnejo na delo.

PATRIJOTI!

Stric Sam išče 500 PEKOV 100 KUHOV 25 MESARJEV

za hraniti U. S. vojske

SLUŽITE SVOJI DRŽAVI,

KJER JI MORETE NAJBO- LJE.

Peki, kuhi in mesarji se iščejo, da služijo Z. D. v svoji obrti.

Vam ni potrebno večhati se ali opravljati vojaške dolžno- sti razen svojega posla.

Ako znate peči ali kuhati, Stric Sam vas hoče — če pa ne znate peči ali kuhati vas bo pa Stric Sam naučil.

VPISITE SE DANES!

STOPITE V ČASTNE VRSTE za časa vojne.

STAROST 18 DO 45 LET

Plača pekovi \$33 do \$44 na mesec

plača kuhom \$38 na mesec

plača mesarjem \$36 na mesec

Urad rekrutacije: vogal 39th Street in 6th Ave., New York.

PROŠNJA.

Cenjeni rojaki:—

S to prošnjo se obračam do va- ših usmiljenih sre za malo podpo- ro. S hvaležnim sreeem se vam že vnaprej zahvalim za vsak naj- manjši dar, ki si ga odtrgate in ga podarite meni.

Starost, bolezen in revščina so me prisilile, da se obrnem do vas in vas prosim pomoči. Star sem 69 let in imam ženo ter še dva nedorastla otroka, katerim ne mo- rem pomagati delati življenja temveč sem jim še v večjo nad- lego. Oči so mi skoro oslepele; no- go so mi ozlebe tako, da so mi prsti odpadli od njih.

Da je to gola resnica, navajam tudi zdravniško izpisevalo in iz- javo javnega notarja.

Zdravniško izpisevalo.

Muskegon Heights, Mich., 16. julija 1917.

Danes sva preiskala Johna Schneiderja in sva ga našla, da je popolnoma nezmožen za delo. Star je 69 let, na levo oko popo- lnomu slep, pogled desnega očesa je pa zelo reven. Obe nogi sta od ozebljen tako zelo pohabljeni, da je hoja nemogoča.

Pitt S. Wilson, M. D.

T. J. Wilson, M. D.

Priče: John Tifolt.

Math. Prudič.

Albin Kruh.

Izjava javnega notarja.

Država Michigan,

okraj Muskegon, S. S.

Jaz Mary L. Nix, javni notar v in za imenovani okraj Muske- gon, s tem potrjujem, da sta dr. Pitt S. Wilson in dr. T. J. Wilson zdravnika in stanujeta v Muske- gon okraju ter imata uradno do- voljenje izvrševati svojo službo. (Pecat.) Mary L. Nix.

Darovi naj se pošljejo na Glas Naroda ali na:

John Schneider,

Box 13, Muskegon Heights, Mich.

MOŽJE!

Pišite še danes po brezplačna poja- nila, kako podvojiti svoje moči, živ- nost, močlastvo in krepost. Hitri uspehi. Navodila: JUVENILE LITERATURE, South Hill Branch S. Pittsburgh, Pa.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico

edno postavno priznana slovensko društvo v Greater New Yorku, sboruje vsako četrto soboto svečer v mesecu v "BEETHOVEN HALL", 210 istočna 5. ulica blizu 3. Ave. v New Yorku in se prične točno ob 8. uri svečer.

ODBOR:

Predsednik: ALOJZIJ SKRABAR, 424 E. 9th St., New York City, N. Y.

Podpredsednik: ALFRED JUDEŽ, 63 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

